

FACTORS AFFECTING DEBTOR'S REAL ESTATE DEBT REPAYMENT BEHAVIOR IN HAT YAI DISTRICT, SONGKHLA PROVINCE

Paponpat NIJANANTHANAT¹, Pornthip JIRATHUMRONG¹, Ronnakit JANTRARANGSEE¹, Phatthasit LIMSOONTARAKUL¹, Nattapat POKCANON¹, Adisorn PANCHUAY¹ and Rattanawit SONGSEE^{1*}

1 Faculty of Management Sciences, Prince of Songkla University, Thailand; gunssaa00@gmail.com
(Corresponding Author)

ARTICLE HISTORY

Received: 19 September 2024

Revised: 3 October 2024

Published: 17 October 2024

ABSTRACT

This research aimed to analyze the factors affecting the debt repayment behavior of real estate borrowers in Hat Yai District, Songkhla Province, using data from a sample of 311 people collected via an online questionnaire. The results of the study found that the factors affecting debt repayment behavior were personal factors (real estate loan borrowers), economic factors, financial institution factors, debtor factors, financial skills factors, and financial motivation factors. It also found that debt repayment flexibility and support from banks play an important role in reducing non-performing loans (NPLs) in the financial system. This study will help understand the debt repayment behavior of real estate borrowers in the area and can be used to develop credit policies that are appropriate for the borrowers' needs in the future. Keywords: Real estate loans, Financial skills, Non-performing loans (NPLs)

Keywords: Real Estate Loans, Financial Skills, Non-Performing Loans (NPLs)

CITATION INFORMATION: Nijananthanat, P., Jirathumrong, P., Jantrarangsee, R., Limsoontarakul, P., Pokcanon, N., Panchuay, A., & Songsee, R. (2024). Factors Affecting Debtor's Real Estate Debt Repayment Behavior in Hat Yai District, Songkhla Province. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 2(10), 35

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้ของลูกหนี้ ในเขต อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ปพนพัชร นิจอรรถนันต์¹, พรทิพย์ จิระธารง¹, รณกฤต จันทรารังสี¹, พัทธสิทธิ์ ลิ้มสุนทรากุล¹, ณิชฎภัทร พกนนท์¹, อติศร ปานช่วย¹ และ รัตนาวิรัช ส่องสี^{1*}

1 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์; gunssaa00@gmail.com (ผู้ประพันธ์บรรณกิจ)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้ของลูกหนี้ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 311 คน ซึ่งรวบรวมข้อมูลผ่านแบบสอบถามออนไลน์ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้ของลูกหนี้ประกอบด้วยปัจจัยส่วนบุคคล (เช่น อายุ อาชีพ รายได้) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ (เช่น สถานการณ์เศรษฐกิจและอัตราดอกเบี้ย) ปัจจัยของสถาบันการเงิน (เช่น เงื่อนไขการปล่อยสินเชื่อและอัตราดอกเบี้ย) ปัจจัยของลูกหนี้ (เช่น ความสามารถในการบริหารจัดการเงินและประวัติการชำระหนี้) ปัจจัยด้านทักษะทางการเงิน และปัจจัยแรงจูงใจทางการเงิน (เช่น มาตรการจูงใจจากสถาบันการเงินหรือภาครัฐ) นอกจากนี้ยังพบว่าการสนับสนุนจากธนาคารและความยืดหยุ่นในการชำระหนี้มีบทบาทสำคัญในการลดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) การศึกษานี้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาโยบายเครดิตที่สอดคล้องกับพฤติกรรมและความต้องการของลูกหนี้ในพื้นที่ เพื่อส่งเสริมการชำระหนี้ที่ยั่งยืนและลดความเสี่ยงในระบบการเงินในอนาคต

คำสำคัญ: สินเชื่ออสังหาริมทรัพย์, ทักษะทางการเงิน, สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs)

ข้อมูลการอ้างอิง: ปพนพัชร นิจอรรถนันต์, พรทิพย์ จิระธารง, รณกฤต จันทรารังสี, พัทธสิทธิ์ ลิ้มสุนทรากุล, ณิชฎภัทร พกนนท์, อติศร ปานช่วย และ รัตนาวิรัช ส่องสี. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้ของลูกหนี้ของลูกหนี้ ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 2(10), 35

บทนำ

ในปัจจุบันกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์เพื่อการอยู่อาศัยภาคใต้ตอนล่างของประเทศไทยเป็นอุตสาหกรรมที่มีการเติบโตและการแข่งขันสูง โดยมีประชากรทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก เนื่องจากภาคใต้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของประเทศไทย อีกทั้งมีแนวโน้มของจำนวนประชากรอาศัยอยู่เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีการเพิ่มประชากรที่ต้องการอาศัยอยู่ในพื้นที่นี้ เช่น นักท่องเที่ยวที่เลือกที่จะอาศัยอยู่ในภูมิทัศน์สวยงามของภาคใต้ นอกจากนี้ ยังมีนักลงทุนต่างชาติที่สนใจที่จะลงทุนในโครงการอสังหาริมทรัพย์ในภาคใต้ ส่งผลให้มีความต้องการของที่อยู่อาศัยเพิ่มมากขึ้นตามจำนวนประชากร และยังมีแนวโน้มการแข่งขันในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ของภาคใต้ตอนล่างในประเทศไทยที่เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากภาคใต้ตอนล่างมีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง เช่น อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เป็นต้น เมื่อกล่าวถึงอสังหาริมทรัพย์ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา นับเป็นเมืองที่มีเศรษฐกิจดีเป็นอันดับ 1 ของภาคใต้และยังเป็นอันดับ 14 ของประเทศ (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสงขลา Songkhla Public Relations Office, 2566)

จากข้อมูลสถิติมูลค่าตลาดอสังหาริมทรัพย์ ในจังหวัดสงขลา สำหรับครึ่งหลังปี 2566 ในพื้นที่สำรวจจังหวัดสงขลา มีที่อยู่อาศัยเสนอขายรวมทั้งสิ้น 5,156 หน่วย มูลค่า 21,107 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.1 และ เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.7 โดยแบ่งเป็นโครงการบ้านจัดสรร 4,418 หน่วย มูลค่า 19,415 ล้านบาท โครงการอาคารชุด 738 หน่วย มูลค่า 1,693 ล้านบาท โดยในช่วงครึ่งหลังปี 2566 มีที่อยู่อาศัยเปิดขายใหม่เข้าสู่ตลาดจำนวน 352 หน่วย ลดลงร้อยละ -32.7 มูลค่า 2,138 ล้านบาท ลดลงร้อยละ -4.3 ส่วนจำนวนหน่วยขายได้ใหม่มีจำนวน 1,018 หน่วย เพิ่มขึ้นร้อยละ 52.2 มูลค่า 3,755 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 50.6 และจำนวนหน่วยเหลือขาย 4,138 หน่วย เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.7 มูลค่า 17,352 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.2 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2565 (YoY) REIC คาดการณ์ ปี 2567 จะมีที่อยู่อาศัยเข้ามาในตลาดจำนวน 2,163 หน่วย มูลค่า 8,439 ล้านบาท มีจำนวนหน่วยขายได้ใหม่ 1,702 หน่วย มูลค่า 6,672 ล้านบาท มีหน่วยเหลือขาย 4,599 หน่วย มูลค่า 19,200 ล้านบาท แม้ว่าจำนวนหน่วยที่อยู่อาศัยเสนอขายจะลดลง แต่จำนวนหน่วยขายได้ใหม่และมูลค่าของหน่วยขายได้ใหม่จะเพิ่มขึ้น ซึ่งสะท้อนถึงความต้องการในตลาดที่ยังคงแข็งแกร่ง (ศูนย์ข้อมูลอสังหาริมทรัพย์ Real Estate Information Center, 2567)

การเจริญเติบโตของมูลค่าตลาดอสังหาริมทรัพย์ในจังหวัดสงขลาและการทำสินเชื่ออสังหาริมทรัพย์ที่มีเพิ่มขึ้น จึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ในปัจจุบันได้มีการเพิ่มขึ้นของลูกหนี้ในด้านอสังหาริมทรัพย์และเกิด NPL มีผลกระทบต่อระบบการเงินทั้งระบบธนาคารและผู้กู้เอง ส่งผลให้ธนาคารต้องจัดการ NPL อย่างเหมาะสม เพื่อลดผลกระทบต่อกำไรและความเสี่ยง การจัดการ NPLs สามารถทำได้โดยการนำเสนอแผนการชำระหนี้ที่เป็นไปได้ และความยืดหยุ่นในการชำระหนี้ หรือการยอมรับการปรับขนาดหนี้ในบางกรณี ให้สามารถกำจัดหนี้สินที่ไม่สามารถชำระได้ในระยะเวลาที่เหมาะสม สำหรับผู้กู้ การรักษาความสามารถในการชำระหนี้ และปฏิบัติตามเงื่อนไขการกู้ยืมเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก เพราะเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาในอนาคต และยังเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือในระยะยาว การติดต่อบริษัทเพื่อหาวิธีการชำระหนี้ที่เหมาะสม และความยืดหยุ่นในการเรียนรู้เกี่ยวกับตัวเลือกที่มีอยู่เพื่อช่วยให้สามารถจัดการกับสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาว

จากข้อมูลข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้ของลูกหนี้อสังหาริมทรัพย์ ในอำเภอเมืองหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบการให้สินเชื่ออสังหาริมทรัพย์เพื่อที่อยู่อาศัยที่สอดคล้องกับพฤติกรรมการชำระหนี้ของคนในอำเภอเมืองหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญในการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้ของลูกหนี้ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้ของลูกหนี้ในเขต อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 2) เพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมการชำระหนี้ของลูกหนี้ของลูกหนี้ ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เพื่อให้เกิดประโยชน์ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการชำระหนี้ของลูกหนี้และทราบถึงพฤติกรรมการชำระหนี้ของลูกหนี้ของลูกหนี้

ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และเพื่อพัฒนาในการกำหนดรูปแบบการให้สินเชื่อสหกรณ์เพื่อที่อยู่อาศัยที่สอดคล้องกับพฤติกรรมการณ์การชำระหนี้ของคนในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

การทบทวนวรรณกรรม

สินเชื่อ หมายถึง สิ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือการแลกเปลี่ยนชนิดหนึ่ง แต่มีความใกล้เคียงเงินตรามาก สินเชื่อเข้ามาเป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการหรือการกู้ยืมเงินทำให้เกิดความผูกพันและความสัมพันธ์ในทางธุรกิจ ซึ่งอาจเป็นบุคคลต่อบุคคล บุคคลต่อธุรกิจ ธุรกิจต่อธุรกิจ บุคคลต่อรัฐบาล ธุรกิจต่อรัฐบาล (นเรศ อุปปะติก, 2537 อ้างถึงใน บังอร อังคนาวรกุล , 2550: 11) สินเชื่อสหกรณ์เพื่อที่อยู่อาศัย เป็นสินเชื่อที่ให้แก่วัยที่มีวัตถุประสงค์ในการนำเงินไปใช้เพื่อซื้อหรือปรับปรุงที่ดิน บ้าน ตลอดจนการก่อสร้างอาคารที่อยู่อาศัยต่างๆ โดยมีการจำนองสหกรณ์เป็นหลักประกันการกู้ยืม ส่วนใหญ่จะเป็นสินเชื่อระยะยาวเนื่องจากวงเงินในการกู้ค่อนข้างสูง (สิตาภา บัวเกษ, 2552: 115)

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมูลเหตุการค้างชำระหนี้ เป็นแนวคิดที่สถาบันการเงินจะนำมาเพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุในการค้างชำระหนี้ของลูกค้า ซึ่งมูลเหตุของการค้างชำระหนี้ มีดังนี้ 1) มูลเหตุที่เกิดจากปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้หากปัจจัยดังกล่าวเปลี่ยนแปลงย่อมส่งผลกระทบต่อตัวลูกหนี้ได้ ได้แก่ 1.1) ภาวะเศรษฐกิจเป็นตัวปัญหาสำคัญของการประกอบธุรกิจ 1.2) นโยบายของรัฐบาล 1.3) ค่านิยมและเทคโนโลยี และ 1.4) ภัยธรรมชาติที่เกิดโดยไม่คาดคิด 2) มูลเหตุที่เกิดจากปัจจัยภายใน ส่วนใหญ่เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นภายในจากธนาคารหรือสถาบันการเงินที่เป็นผู้ปล่อยสินเชื่อเอง ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย การปล่อยสินเชื่อให้กับลูกหนี้โดยไม่มี การพิจารณาคุณสมบัติของลูกหนี้ว่ามีความเหมาะสมมากพอหรือไม่ การขาดการติดตามและควบคุมลูกหนี้หลังจากที่ปล่อยสินเชื่อไปแล้ว ตลอดจนการประเมินราคาหลักทรัพย์ที่ไม่เหมาะสม เช่น การประเมินราคาหลักประกัน ที่สูงเกินไป 3) มูลเหตุที่เกิดจากเกิดจากตัวลูกหนี้ ซึ่งเป็นปัจจัยที่เกิดจากตัวลูกหนี้เอง และสามารถควบคุมการเปลี่ยนแปลงได้

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ทางการเงิน ปิยพร พันธุ์ผล (2559) ได้ให้ความหมายของความรู้ความเข้าใจที่มีเกี่ยวกับการเงิน คือ การบริหารทรัพยากร หรือสินทรัพย์ของตนที่มีอยู่อย่างจำกัด และทำให้เกิดประโยชน์หรือประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีส่วนในการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย การวางแผนทางการเงิน ภาษีอากร กฎหมาย รวมถึงข้อกำหนดต่างๆ เป็นการจัดการลำดับกระบวนการความคิด ให้เกิดความสัมพันธ์กันระหว่างบุคคลกับข้อมูลที่ได้รับ เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ และตัดสินใจข้อมูลในเชิงสถิติ ให้ทราบถึงผลดำเนินงานของธุรกิจในอดีตที่ผ่านมา และเป็นการวิเคราะห์แนวโน้มของธุรกิจได้อีกในอนาคต ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีความรู้ทางการเงินมากเพียงพอที่ใช้ประกอบการตัดสินใจ โดยอาศัยการใช้ข้อมูลหรือสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันเป็นตัวคัดกรองข้อมูลหรือปัจจัยต่างๆ ให้กับตนเอง และครอบครัว เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ ตลอดจนการตัดสินใจทางการเงินให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และอีกทั้งเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดภาวะ และเห็นว่าเป็นประโยชน์ได้ชัดเจน ในอนาคตทุกครอบครัวมีความรู้ความเข้าใจในความรู้ทางการเงินอย่างเพียงพอแล้ว ก็จะส่งผลที่ดีต่อครอบครัวและสังคม เศรษฐกิจ ตลอดจนประเทศชาติ

แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจทางการเงิน Walter Korpi (1979 อ้างถึงใน รุ่งกานต์ แก้วเจริญ, 2561) ให้ความหมายของแรงจูงใจ คือ สิ่งที่อยู่ภายในตัวของบุคคล ที่ส่งผลทำให้บุคคลนั้นจะแสดงออกมาในรูปแบบของการกระทำ หรือพฤติกรรมในลักษณะรูปธรรม หรือเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของ สุชาติา สุขบำรุงศิลป์ (2553) ที่ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า สิ่งที่อยู่ภายในตัวของบุคคล ที่เป็นทั้งแรงขับเคลื่อน หรือพลังที่ทำให้บุคคลนั้นกระทำการสิ่งหนึ่งเพื่อให้เกิดการบรรลุเป้าหมายของตนเอง โดยเกิดจากกระบวนการ ความต้องการ ความคาดหวัง และการบรรลุเป้าหมาย ดังนั้น แรงจูงใจจึงเป็นปัจจัยที่นำไปสู่ทิศทางของพฤติกรรม ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของเป้าหมายของตนเอง

สมมติฐานการวิจัย

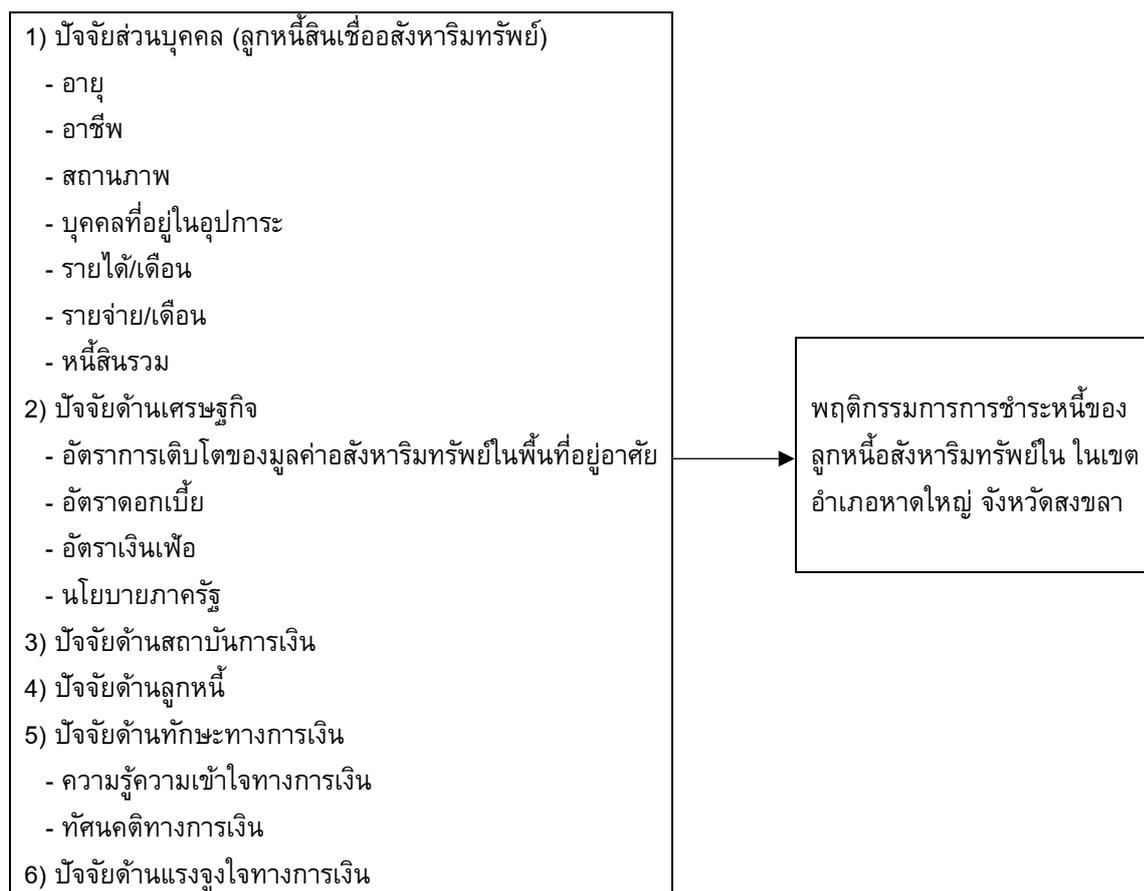
1) ปัจจัยส่วนบุคคลทางด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และหนี้สินรวมต่อเดือนที่แตกต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้สหกรณ์ของลูกหนี้ ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

- 2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้ของลูกหนี้ ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- 3) ปัจจัยด้านสถาบันการเงินส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้ของลูกหนี้ ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- 4) ปัจจัยด้านลูกหนี้ส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้ของลูกหนี้ ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- 5) ปัจจัยด้านทักษะทางการเงินส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้ของลูกหนี้ ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
- 6) ปัจจัยด้านแรงจูงใจทางการเงินส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้ของลูกหนี้ ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ X

ตัวแปรตาม Y

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้ของลูกหนี้สินเชื่อชำระหนี้ในเขตอำเภอเมืองหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เนื่องจากประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่และไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน คณะผู้จัดศึกษาวิจัยได้คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรที่มีความสัมพันธ์กับการคำนวณประชากรที่ไม่แน่นอนทางคณะผู้จัดจึงใช้สูตร ขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Rosco (1969) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากสูตรดังกล่าว สามารถคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างได้เท่ากับ 311 ตัวอย่าง โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นโดยอาศัยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถามเพื่อให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1) แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว แบบลิสต์ตอบ (Check list) จำนวน 7 ข้อ 2) ข้อมูลพฤติกรรมการชำระหนี้ของผู้ตอบแบบสอบถาม (ลูกหนี้สินเชื่อสหกรณ์ทรัพย์) ประกอบด้วย 7 ข้อ 3) ส่วนที่ 3 และ ส่วนที่ 4 โดยส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามวัดพฤติกรรมการชำระหนี้สินเชื่อสหกรณ์ทรัพย์ของลูกหนี้ ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 6 ข้อ และ ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้สินเชื่อสหกรณ์ทรัพย์ของลูกหนี้ ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย ปัจจัยทางเศรษฐกิจ, ปัจจัยทางด้านทักษะทางการเงิน, ปัจจัยด้านสถาบันการเงิน, ปัจจัยด้านลูกหนี้ และปัจจัยด้านแรงจูงใจ จำนวน 15 ข้อ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) โดยแบ่งคะแนนเป็น 5 ระดับ การทดสอบความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) โดยรวมมีค่าตั้งแต่ .80 ขึ้นไปทุกด้าน ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ (กัลยา วานิชย์บัญชา และ จิตตา วานิชย์บัญชา, 2558: 159) การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ แจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้การการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $< .05$

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ในช่วง 25-35 ปี จบการศึกษายุ่งในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีอาชีพส่วนใหญ่ในการทำประกอบธุรกิจส่วนตัว สถานภาพโสด มีสมาชิกในครัวเรือน (รวมถึงตัวผู้ทำแบบสอบถาม) 3-4 คน และครอบครัวส่วนใหญ่ไม่มีบุคคลที่อยู่ในอุปการะ

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการชำระหนี้ของประชาชนในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา แบบ (Check list) พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ในช่วง 30,001-50,000 บาท และมีรายจ่ายอยู่ในช่วง 10,001-15,000 บาท โดยมีหนี้สินต่อเดือนที่ต้องชำระ (ไม่รวมอสังหาริมทรัพย์) อยู่ในช่วง 5,001-10,000 บาท และหนี้ผ่อนบ้านต่อเดือนอยู่ในช่วง 12,001-16,000 บาท ซึ่งต้องผ่อนชำระในระยะเวลา 5-10 ปี ทั้งนี้ ประชาชนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการชำระหนี้ที่ดี โดยเฉพาะการชำระหนี้ตรงตามกำหนดเวลา และการจัดการหนี้ให้สอดคล้องกับรายได้ อย่างไรก็ตาม สาเหตุสำคัญที่ทำให้บางกลุ่มไม่สามารถชำระหนี้สินเชื่อสหกรณ์ทรัพย์ได้ เกิดจากรายได้คงที่ในขณะที่ค่าครองชีพสูงขึ้น ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการลดค่าใช้จ่ายเป็นวิธีการสำคัญที่จะช่วยปรับปรุงพฤติกรรมการชำระหนี้ให้ดีขึ้นและ ผลการวิเคราะห์แบบ Rating Scale พบว่า ประชาชนในอำเภอหาดใหญ่ส่วนใหญ่มีความรับผิดชอบในการชำระหนี้สูง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้มากที่สุด คือ ระดับหนี้สินรวมต่อเดือน (ไม่รวมหนี้สินอสังหาริมทรัพย์) และปัจจัยด้านทักษะทางการเงิน ซึ่งมีอิทธิพลต่อการชำระหนี้เป็นอย่างมาก

ผลการทดสอบสมมติฐาน จากตารางที่ 1 พบว่า บทความนี้ทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้สินเชื่อสหกรณ์ทรัพย์ โดยใช้การทดสอบสมมติฐานด้วย F-test (One-way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ผลการทดสอบแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, รายได้ต่อเดือน, ระดับหนี้สินรวมต่อเดือน และหนี้ผ่อนบ้านในแต่ละเดือน ขณะที่ปัจจัยอื่นๆ เช่น อาชีพ, สถานภาพสมรส, จำนวนสมาชิกในครัวเรือน, จำนวนบุคคลที่อยู่ในอุปการะ และระดับรายจ่ายต่อเดือน ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 2 พบว่า ใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression) เพื่อทดสอบปัจจัยที่ส่งผลต่อการชำระหนี้ของลูกหนี้สินเชื่อสหกรณ์ทรัพย์ พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจและทักษะทางการเงินมีผลบวกต่อการชำระหนี้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.001$) และปัจจัยด้านสถาบันการเงินมีผลบวกต่อการชำระหนี้ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.003$) ส่วนปัจจัยด้านลูกหนี้และแรงจูงใจทางการเงินไม่มีความสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} > 0.05$) โดยมีค่า R square = 0.463 และ Adjusted R square = 0.454

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบความแตกต่างของปัจจัยด้านลักษณะประชากรของลูกหนี้สินเชื่อสหกรณ์ทรัพย์ ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

ปัจจัยด้านลักษณะประชากร	สถิติที่ใช้	ค่าสถิติ	Sig.
เพศ	F-test	3.850	0.022*
อายุ	F-test	3.494	0.016*
ระดับการศึกษา	F-test	3.782	0.005*
อาชีพ	F-test	1.572	0.168
สถานภาพสมรส	F-test	1.810	0.145
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	F-test	1.158	0.326
จำนวนบุคคลที่อยู่ในอุปการะ	F-test	1.149	0.334
ระดับรายได้ต่อเดือน	F-test	2.490	0.031*
ระดับรายจ่ายต่อเดือน	F-test	0.841	0.522
ระดับหนี้สินรวมต่อเดือน (ไม่รวมหนี้สินเชื่อสหกรณ์ทรัพย์)	F-test	5.690	<0.001*
หนี้ผ่อนบ้านในแต่ละเดือน	F-test	2.419	0.02*

*p < 0.05

ตารางที่ 2 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการชำระหนี้ของลูกหนี้สินเชื่อสหกรณ์ทรัพย์ โดย Multiple regression

ตัวแปร	B	S.E.	Beta	t	Sig.
(Constant)	1.200	0.236		5.084	<0.001 *
ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	0.428	0.053	0.467	8.054	<0.001 *
ปัจจัยทางด้านทักษะทางการเงิน	0.463	0.049	0.490	9.424	<0.001 *
ปัจจัยด้านสถาบันการเงิน	-0.136	0.045	-0.174	-3.021	0.003 *
ปัจจัยด้านลูกหนี้	0.005	0.041	0.006	0.121	0.904
ปัจจัยด้านแรงจูงใจทางการเงิน	-0.072	0.064	-0.065	-1.129	0.260

R = 0.680 R Square = 0.463 Adjusted R Square = 0.454 S.E. = 0.528

*p < 0.05

สรุปและการอภิปรายผล

วัตถุประสงค์งานวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัย และศึกษาลักษณะพฤติกรรมชำระหนี้สินเชื่อสหกรณ์ทรัพย์ของลูกหนี้ ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1) ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมชำระหนี้สินเชื่อสหกรณ์ทรัพย์ของลูกหนี้ ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน จากการศึกษาร่วมกันปัจจัยฉบับนี้ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชส์สุดา เหล่าคา (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่องการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตร พบว่า ปัจจัยด้านเพศส่งผลต่อพฤติกรรมชำระหนี้ที่แตกต่างกัน ในมุมมองของผู้วิจัยพบว่า จากค่าสถิติ เพศ LGBTQ+ มีพฤติกรรมในการชำระหนี้ที่ดีที่สุด เนื่องจากการศึกษาและการณรงค์เพื่อความเท่าเทียมทางเพศช่วยให้กลุ่ม LGBTQ+ รู้สึกว่าตนเองมีที่ยืนในสังคมและสามารถวางแผนชีวิตที่มากขึ้น ปัจจัยด้านอายุ ลูกหนี้ที่มีอายุน้อยกว่ามักจะมีแนวโน้มที่จะผิดนัดชำระหนี้มากกว่าลูกหนี้ที่มีอายุมากกว่า เนื่องจากยังขาดประสบการณ์และ

ความรู้ในการจัดการทางการเงิน ในขณะที่ลูกหนี้ที่มีอายุมากกว่ามักจะมีควมรับผิดชอบและวินัยทางการเงินที่ดีกว่า ปัจจัยด้านระดับการศึกษา ลูกหนี้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่ามักจะมีแนวโน้มที่จะชำระหนี้ได้ตรงเวลามากกว่าลูกหนี้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า เนื่องจากมักจะมีความรู้และทักษะในการจัดการทางการเงินที่ดีกว่า และมีโอกาสในการหารายได้ที่สูงกว่า ปัจจัยด้านรายได้ต่อเดือน ลูกหนี้ที่มีรายได้ต่อเดือนสูงกว่ามักจะมีแนวโน้มที่จะชำระหนี้ได้ตรงเวลามากกว่าลูกหนี้ที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า เนื่องจากมีความสามารถในการชำระหนี้ที่สูงกว่า และมักจะมีการวางแผนทางการเงินที่ดีกว่า ในขณะที่ลูกหนี้ที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่ามักจะมีภาระทางการเงินที่มากกว่า และมีความเสี่ยงต่อการผิดนัดชำระหนี้มากกว่า

2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมชำระหนี้ของลูกหนี้ ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จากการศึกษาพบว่า งานวิจัยฉบับนี้ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภกร อิ่มสุข (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผิดนัดชำระหนี้ของลูกหนี้สินเชื่อ พบว่า ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจมีอิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรมการชำระหนี้ของลูกหนี้ โดยเฉพาะในช่วงที่เศรษฐกิจตกต่ำ ลูกหนี้มักจะมีรายได้ลดลงและมีค่าใช้จ่ายที่ไม่คาดคิดเพิ่มขึ้น ในมุมมองของผู้วิจัยพบว่า มีความเสี่ยงต่อการผิดนัดชำระหนี้สูงขึ้น

3) ปัจจัยด้านทักษะด้านการเงินที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้ของลูกหนี้ ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จากการศึกษาพบว่า งานวิจัยฉบับนี้ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภกร อิ่มสุข (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผิดนัดชำระหนี้ของลูกหนี้สินเชื่อ ในมุมมองของผู้วิจัยพบว่า ความรู้และความเข้าใจทางการเงิน ลูกหนี้ที่มีทักษะทางการเงินสูงมักมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการเงิน การวางแผนการเงิน และการลงทุน ซึ่งช่วยให้พวกเขาสามารถจัดการกับภาระหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การมีความรู้ในด้านนี้ทำให้ลูกหนี้สามารถประเมินสถานการณ์ทางการเงินของตนเองได้ดีขึ้น และวางแผนการชำระหนี้ได้อย่างเหมาะสม การวางแผนการเงิน การมีทักษะในการวางแผนการเงินช่วยให้ลูกหนี้สามารถจัดสรรงบประมาณสำหรับการชำระหนี้ได้อย่างมีระเบียบ ลูกหนี้ที่มีทักษะนี้มักจะจัดการรายจ่ายและรายได้ได้ดี ทำให้มีเงินเหลือเพียงพอสำหรับการชำระหนี้ การตัดสินใจทางการเงิน ทักษะทางการเงินช่วยให้ลูกหนี้สามารถตัดสินใจเกี่ยวกับการกู้ยืมและการชำระหนี้ได้อย่างรอบคอบ ลูกหนี้ที่มีความเข้าใจในเงื่อนไขการกู้ยืมและอัตราดอกเบี้ยจะสามารถเลือกสินเชื่อที่เหมาะสมกับสถานการณ์ทางการเงินของตนเองได้ การจัดการความเสี่ยง ลูกหนี้ที่มีทักษะทางการเงินมักสามารถประเมินและจัดการความเสี่ยงทางการเงินได้ดี ซึ่งช่วยลดโอกาสในการผิดนัดชำระหนี้ โดยพวกเขาจะมีการวางแผนสำรองในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิด เช่น การสูญเสียรายได้หรือค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นโดยรวมแล้ว ทักษะด้านการเงินมีบทบาทสำคัญในการช่วยให้ลูกหนี้สามารถชำระหนี้ของลูกหนี้ได้ตรงเวลาและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4) ปัจจัยด้านสถาบันการเงินที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้ของลูกหนี้ ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จากการศึกษาพบว่า งานวิจัยฉบับนี้ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณัฐกานต์ นุชพุ่ม (2557) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้บัตรเครดิต ธนาคารพาณิชย์ไทย ในมุมมองของผู้วิจัยพบว่า เงื่อนไขที่สถาบันการเงินกำหนด เช่น อัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาการชำระหนี้ และจำนวนเงินกู้ มีผลโดยตรงต่อความสามารถของลูกหนี้ในการชำระหนี้ หากเงื่อนไขเหล่านี้ยืดหยุ่นและเหมาะสม ลูกหนี้จะมีแนวโน้มที่จะชำระหนี้ได้ตรงเวลา ด้านการสนับสนุนทางการเงิน สถาบันการเงินที่มีบริการให้คำปรึกษาและการสนับสนุนทางการเงินสามารถช่วยลูกหนี้ในการวางแผนการเงินและการจัดการหนี้ได้ดียิ่งขึ้น การมีแหล่งข้อมูลและคำแนะนำที่ดีจะช่วยให้ลูกหนี้สามารถตัดสินใจเกี่ยวกับการชำระหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสถาบันการเงินที่มีการประเมินความเสี่ยงอย่างมีระบบ สามารถช่วยป้องกันการผิดนัดชำระหนี้ได้ โดยการเลือกให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ที่มีความสามารถในการชำระหนี้สูง ซึ่งจะช่วยลดอัตราการผิดนัดชำระหนี้ในระบบ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชำระหนี้ของลูกหนี้ ในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) ประชาชน(ลูกหนี้ฮาร์มทรัย์) ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่มีการศึกษาและหาความรู้ก่อนทำฮาร์มทรัย์ (ค่าเฉลี่ย = 4.18 S.D.= 0.933) จากการศึกษาพบว่า ความรู้และความเข้าใจทางการเงิน ลูกหนี้ที่มีทักษะทางการเงินสูงมักมีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการเงิน การวางแผนการเงิน และการลงทุน ซึ่งช่วยให้ลูกหนี้สามารถจัดการกับภาระหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงอยากให้ประชาชนในเขตอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา หาความรู้ก่อนทำฮาร์มทรัย์ การศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนการเงิน และการลงทุนที่เหมาะสมกับสถานการณ์ของลูกหนี้ เพื่อให้ลูกหนี้มีทักษะในการบริหารจัดการหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งช่วยลดโอกาสในการผิดนัดชำระหนี้และส่งผลกระทบต่อลูกหนี้ชำระหนี้ได้ตรงต่อเวลามากขึ้น

2) จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจมีอิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรมชำระหนี้ฮาร์มทรัย์ของลูกหนี้ ลูกหนี้ควรมีการวางแผนการเงินอย่างรอบคอบ จัดทำงบประมาณรายรับ-รายจ่ายประจำเดือน เพื่อให้สามารถควบคุมค่าใช้จ่ายและจัดสรรเงินสำหรับการชำระหนี้ได้อย่างเหมาะสม ควรมีเงินสำรองฉุกเฉิน จัดสรรเงินบางส่วนเป็นเงินสำรองสำหรับใช้จ่ายในกรณีฉุกเฉินหรือเมื่อรายได้ลดลง เพื่อลดความเสี่ยงในการผิดนัดชำระหนี้ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้จ่าย ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น และเลือกใช้สินค้าและบริการที่จำเป็นเท่านั้น เพื่อให้มีเงินเหลือสำหรับการชำระหนี้

3) จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้ลูกหนี้เกิดผิดนัดชำระหนี้ เกิดจาก เงื่อนไขที่สถาบันการเงินกำหนด เช่น อัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาการชำระหนี้ และจำนวนเงินกู้ มีผลโดยตรงต่อความสามารถของลูกหนี้ในการชำระหนี้ หากเงื่อนไขเหล่านี้ยืดหยุ่นและเหมาะสม ลูกหนี้จะมีแนวโน้มที่จะชำระหนี้ได้ตรงต่อเวลามากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) การศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยอื่นๆ ที่อาจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมชำระหนี้ เช่น สถานภาพสมรส อาชีพ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและสามารถวิเคราะห์ได้อย่างละเอียดและน่าสนใจขึ้น

2) การศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการชำระหนี้ของประชาชน ในพื้นที่จังหวัดอื่นๆ ในทุกภาคของประเทศไทย หรือในกลุ่มประชากรที่มีลักษณะเฉพาะ เพื่อศึกษาความแตกต่างของพฤติกรรมการชำระหนี้ฮาร์มทรัย์ของลูกหนี้และทักษะด้านการเงินของประชาชนในแต่ละพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

จันทิมา สุขเนตร์ และ ปณิตดา อินทร์พรหม. (2559). *ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้สินเชื่อบัตรเครดิต ของพนักงานบริษัทเอกชนในเขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร*. สืบค้นจาก <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/twin10/6314155052.pdf>.

ทิวัดต์ มณีโชติ. (2550). *เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย*. สืบค้นจาก http://www.ric.nrct.go.th/ewt_dl.php?nid=1144.

ชนิตา ตันติอาภากุล. (2554). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการผิดนัดชำระหนี้สินเชื่ออุปโภคบริโภคของธนาคารพาณิชย์ และบริษัทที่ประกอบธุรกิจแต่มีใช้สถาบันการเงินในประเทศไทย*. สืบค้นจาก <https://digital.car.chula.ac.th/cgi/viewcontent.cgi?article=2154&context=chulaetd>.

พรพรรณษา สุวรรณ์. (2566). *การก่อหนี้และวิธีการจัดการหนี้สินที่ส่งผลต่ออรรถภาพทางการเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่ง*. สืบค้นจาก <https://kb.psu.ac.th/psukb/bitstream/2016/18131/1/6410521041.pdf>.

ฤทนต์ ดวงชื่น. (2558). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อศักยภาพการชำระหนี้ของลูกค้าเงินกู้*. สืบค้นจาก <http://ithesisir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/32/1/57602410%20ฤ>.

วรนิษฐา กิตติภูมิวงศ์. (2558). *ผลกระทบของร่างมาตรฐานการรายงานทางการเงิน*. สืบค้นจาก https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2015/TU_2015_5702110189_4039_3056.pdf.

วีรวัฒน์ สิงหะโรจน์. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ ในจังหวัดสงขลา. สืบค้นจาก <https://kb.psu.ac.th/psukb/handle/2016/12202>.

ศุภกร อิ่มสุข. (2561). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผัดผ่อนชำระหนี้ของลูกหนี้สินเชื่อสถาบันบริหารจัดการธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน). สืบค้นจาก https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2018/TU_2018_5904010047_9286_9620.pdf.

อุษา แผ่นศิลา และ ขนบพันธุ์ เอี่ยมโสภาส. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลทำให้ลูกหนี้เกิดการค้างชำระธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมแห่งประเทศไทย สาขาทุ่งสง. สืบค้นจาก http://www.ba-abstract.ru.ac.th/AbstractPdf/2561-5-8_1565075746.pdf.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2024 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).